

BOMENRIDDEERS GRONINGEN – JAARVERSLAG 2016

De gekapt monumentale vleugelhoot bij de Julianaplein in Groningen

een gekapt 100+ jaar oud eik in Haren

De “**Ontgroening van Groningen 2016**” (stad en provincie) heeft zich in een razendsnel tempo voltrokken. In 2016 zijn vele groene gebieden in Nederlandse gemeentes drastisch aangetast. Ook in onze bosgebieden is inmiddels sprake van een enorme kaalslag en het schaarse bosareaal komt steeds meer in gevaar. Bezuinigingen op budgetten, kortzichtige keuzes van bedrijven en overheden en biomassagebruik staan aan de basis van al deze ongunstige ontwikkelingen. Dit is de reden dat De Bomenridders Groningen in 2016 van start zijn gegaan. In november hebben wij al een groep mensen gevonden die meer en meer actief zijn geworden om onze mooie en kostbare bomen te beschermen. Kort daarna hebben we een [website](#) en [Facebookpagina](#) gemaakt. Drie maanden later hebben wij een stichting gerealiseerd, met een bestuur van drie leden.

In de loop van 2016 hebben er in Groningen een aantal nadelige ontwikkelingen plaatsgevonden. Zowel stedelijke als provinciale bomen zijn vogelvrij verklaard en onze acties zijn derhalve van eminent belang. In Groningen zijn straten soms onherkenbaar geworden. Bomen langs wegen zijn gekapt en de provinciale bossen zijn veelal kaalgekapt. Dit alles is aangestuurd vanuit gemeentebesturen en andere overheden. Een voorbeeld is het initiatief Groningen Bereikbaar/[Beter Benutten](#) en het [Fietsroutes Plus](#)-programma. Veel van deze programma's zijn om economische redenen ontwikkeld, onder andere om meer verkeer naar Groningen mogelijk te maken.

Een andere oorzaak voor de enorme toename aan kap- en snoeiwerkzaamheden zijn de vergaande bezuinigingen op groenonderhoud. In sommige gevallen gaat het om bijna 75% van het totale budget. De bezuinigingen zetten gemeentes aan tot het drastisch beperken van het aantal bomen, iets dat in het straatbeeld inmiddels duidelijk zichtbaar is. Helaas trekken (nog) weinig burgers aan de bel en blijft het onderwerp grotendeels onbesproken. Tot onze spijt zijn met name grote en statige bomen het kind van de rekening, omdat men denkt dat deze bomen onveilig en prijzig in onderhoud zijn. Dit is een onlogische reactie, zeker gezien het feit dat deze bomen veel bijdragen aan het stedelijke groen. Sterker nog, grote bomen bieden *acht tot veertig maal* meer voordelen in vergelijking tot kleine (jonge) bomen, zowel in economische, ecologische als in duurzame zin.

De voordelen van **grote bomen** zijn:

- Toename van biodiversiteit
- Verbetering van de luchtkwaliteit
- Beter waterbeheer/drainage
- CO2-reductie
- Privacy
- Waardestijging omgeving en onroerend goed
- Grotere biotoop voor dieren
- Geluidsreductie
- Welzijn van de mens

De nieuwe aangeplante bomen in de Ruischerwaard wijk waarvan 50+ bomen gekapt waren

BOMEN IN DE WIJKEN

Andere redenen om bomen te kappen in de wijken zijn het vervangen van een riool, rechtmaken van een straat of het creëren van parkeerplaatsen. Ook is men van mening dat kleinere bomen beter in een straat zouden passen dan grotere bomen. In veel Groningse en omringende gemeentes verloren buurten en straten in 2016 al hun bomen. Voorbeelden daarvan zijn de Kraneweg (66 bomen), de Hortensialaan (36 bomen), Grote Beerstraat (43 bomen), Plataanlaan (52 bomen) en de Ruischerwaard (ca. 50 bomen). Een groot aantal bomen is ook verdwenen in wijken zoals Karding, Lewenborg en Bijum. In 2016 werden plannen goedgekeurd om 80 bomen te kappen in de Grunobuurt. De Bomenridders Groningen en de Partij voor de Dieren hebben officieel bezwaar aangetekend, echter zonder succes.

Bewoners zijn vaak niet goed gehoord, zoals deze tekst van een Hortensialaanbewoner illustreert: “De gemeente had naast riolering een ander belang: 26 extra parkeerplekken in de Hortensialaan. En daar is alles naar toe geredeneerd. Al onze wensen, argumenten en aangedragen alternatieven ten spijt. De ‘inspraak’ voor bewoners was niet meer dan een manier om ons te sussen. De gemeente hield voet bij stuk, uiteindelijk werden zelfs meer grote bomen gekapt dan in het eerste voorstel. De bomen, de groenstroken, maar ook de kronkels in de straat creëerden een levendige warme sfeer. Kleinere bomen, twee rijen auto’s en een volledig rechte straat brengt een doodsheid die akelig is om in te leven.”

Bomen op de N366 die nu gekapt zijn

SNELWEGPROJECTEN

De snelwegprojecten hebben gigantische gevolgen gehad voor het bomenbestand in onze provincie. 2800 bomen sneuvelden in en rond Veendam en Pekela. In Stadskanaal werden 1000 bomen gekapt omdat de wegen werden verbreed. Opnieuw claimden lokale overheden dat dit omwille van de *veiligheid* moest worden gedaan, ondanks dat er geen bewijs werd getoond om dat verhaal te onderbouwen. Sterker nog, bomen zorgen ervoor dat automobilisten langzamer rijden. Er was een alternatief plan met daarin bijvoorbeeld vangrails en snelheidsbeperkende maatregelen die veel bomen zouden kunnen sparen, maar dit plan werd helaas niet geaccepteerd. Van deze bomen was bekend dat er verschillende roofvogels in huisden en dat het foerageergebieden voor vleermuizen zijn. Bomen zijn voor zichzelf, voor het milieu, voor talloze dieren en de mens van grote ecologische waarde. De PvdD heeft samen met o.a. Milieudefensie Zuidoost Groningen en de Bomenridders uit Groningen geprotesteerd tegen deze bomenkap.

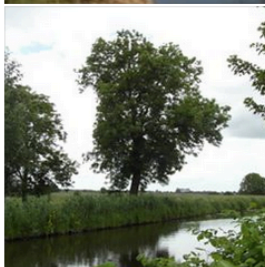
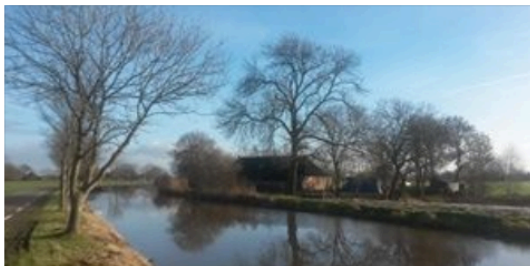
De Julianaplein project voor de Aanpakring Zuid

Bomen die gekapt worden voor de Aanpak Ring Zuid project bij de Julianaplein

Aanpak Ring-Zuid

Een tweede grote project is het project [Aanpak Ring-Zuid](#). Voor dit project worden ongeveer 840 bomen gekapt (plus veel bomen waarvan de kap niet hoeft te worden geregistreerd), waaronder vele monumentale bomen in de omgeving van de Papiermolen (12 bomen waarvan 8 monumentale), in het Sterrebos en bij het Julianaplein. De Vleermuisgroep en de Bomenridders Groningen zijn nog steeds druk bezig om tegen de bomenkap van deze zeer waardevolle bomen te protesteren.

DORPEN IN DE PROVINCIE GRONINGEN

Het verhaal van de provinciale dorpen komt overeen met wat er in de stad Groningen gebeurt. Groene gebieden zijn gesloopt en omgevormd tot grote grasvelden; met name grotere bomen zijn gekapt. In Bellingwolde is men druk bezig om duizend essen langs de weg te kappen, die daar decennia lang stonden. Een herplanting van slechts 500 bomen zal de biotoop van deze waardevolle oude bomen niet kunnen vervangen. In Lewenborg zijn recentelijk 40 grote bomen gekapt en er zijn plannen om honderden oude bomen, vooral populieren en wilgen, te kappen. Sommige burgers wilden dit om minder schaduw en takken

in hun tuinen te krijgen. In Oude Pekela zijn veel bomen zonder een duidelijke reden gekapt. In Winsum heeft Pro-Rail erg veel bomen langs het spoor gekapt zonder de burgers hierover te informeren. In Zuidhorn zijn 100 essen gekapt vanwege de essensterkte. In Noordbroek hebben ze het essenbos enorm uitgedund, iets waarover veel van de bewoners in dit gebied erg verbaasd waren.

Bomen die gekapt worden voor de fietsplus programma in de park Selwerd

Bomen op de Helperzoom die gekapt worden voor de Fietsplus programma

NIEUWE FIETSRoutes

Voor het programma “Fietsplus” is de gemeente Groningen van plan om verschillende nieuwe, extra-brede fietspaden aan te leggen. Dit zijn paden in bestaande straten in Haren, Groningen, Ten Boer, Paddepoel en in verschillende groengebieden zoals bijvoorbeeld Park Selwerd. In Haren hebben ze op de Jachtlaan voor een deel van deze fietsroute 26 bomen gekapt. In de omgeving van het park Selwerd waren veel mensen het oneens over de geplande kap van 70 bomen. Nu ligt er een nieuw plan op tafel om ongeveer 34 oude bomen “langs het spoor” te kappen. De omwonenden hebben een [petitie](#) gestart om tegen dit plan te protesteren. De Bomenridders Groningen maakt nu bezwaar tegen de geplande kap van meer dan 114 bomen langs de waardevolle ecologische zone aan de Helperzoom.

Bomen in de Hoornsemeer die gekapt worden voor de Hampshire hotel project

NATUUR GEBIEDEN IN DE PROVINCIE GRONINGEN

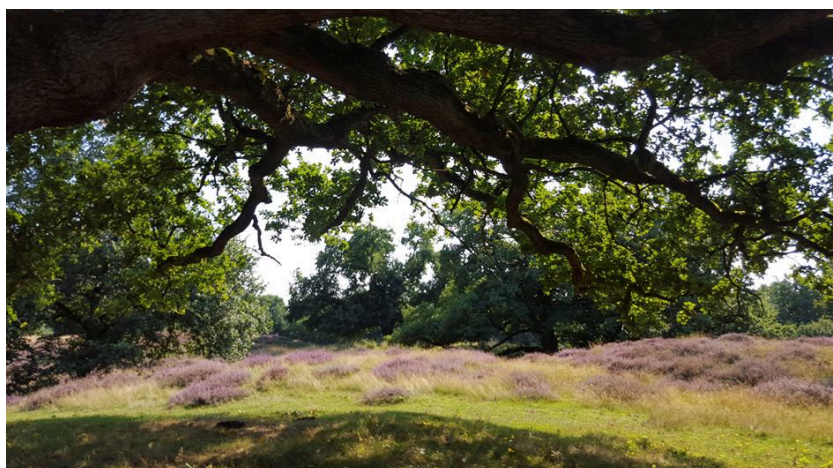
In verschillende kleine natuurgebieden, zoals in het gebied rond de Meerschap en het Hoornsemeer, proberen gemeentes en provinciën het toerisme te bevorderen. Dit heeft een economisch doel. Rond het Hoornsemeer zijn men van plan om 250 bomen te kappen in de omgeving van het Hampshire Hotel. Het gaat om belangrijke ecologische gebieden die op de schop gaan voor nieuwe bruggen en een parkachtig veld. De Bomenridders Groningen heeft hier in 2016 ook werk van gemaakt en samen met de bewoners tegen deze plannen geprotesteerd.

BOSBEHEER

Contacten met andere natuurliefhebbers, berichten in de media en reacties van natuurbeheerders geven een schrijnend beeld van wat er anno 2016 gaande is. Er is sprake van radicaal ander beleid ten aanzien van bosbeheer. Bomen zijn het slachtoffer van forse bezuinigingen, geldelijk gewin en toenemend biomassagebruik. Veel beschermde bospercelen verliezen een beschermde status of hebben die status al verloren. De houtproductie staat namelijk steeds meer voorop en de bomenkap is inmiddels tot op exorbitante hoogtes opgeschroefd, zonder dat onze bossen aan de vraag kunnen voldoen (als dat hier bedoeld wordt). Daarvoor kapt men in andere landen ook behoorlijke hoeveelheden, soms zelfs oerbossen of andere ecologisch belangrijke gebieden.

Natuurbeheerders, zoals Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten, hebben de intentie uitgesproken dat dit beleid de komende jaren wordt voortgezet en zeggen zelfs nog meer te willen gaan kappen. Dit terwijl bestaande bossen steeds vaker worden omgevormd naar 'nieuwe natuur', zoals zand- en heidegrond met grote grazers. Het is derhalve niet onlogisch dat men hierdoor op overgebleven bosgebieden roofbouw pleegt. In oktober 2016 ontvouwde de bos- en houtsector een plan voor de ontwikkeling van nieuw bos in Nederland, ter grootte van 100.000 hectare. Hopelijk krijgt Groningen in dat verhaal ook een belangrijke rol. Het is zaak dat onze provincie een groener en boomrijker karakter krijgt, want er is hier, net als in de provincie Zeeland, wel een heel schamel bosareaal. Ook het aantal bomen in onze provincie is bedroevend laag. Dat moet en kan beter. Hopelijk kan een ruim(er) aantal bospercelen een beschermde status behouden of krijgen. De komende jaren willen wij - in samenwerking met andere organisaties - invloed uitoefenen op het beleid. Bovenal willen wij de natuurliefhebber een stem geven. De ecologische waarde van (Groningse) bossen is niet te onderschatten en de functie die zij hebben voor ons mensen evenmin. Steun ons ook daarom!

Een beeld van de Borkerner Paradies nabij Meppen

BEHAALDE SUCCESSEN EN ACTIES IN 2016

In 2016 hadden we het erg druk om de stichting op te zetten. Maar tussendoor hebben we wat leuke dingen gedaan. In Oktober zijn we samen met boscoloog Hans van der Lans naar het *Borkerner Paradies* nabij Meppen geweest. We hebben een rondleiding gekregen door een stuk oud bos dat een idee gaf hoe een oerbos zou kunnen zijn. Elk onderdeel had zijn plaats; de jonge bomen, oude bomen, dode bomen, bosranden, rivierduinen, grazende beesten, etc. Wij zijn van plan om nog meer bijzondere groene gebieden in 2017 te bezoeken. Ten slotte hebben wij veel acties georganiseerd om meer aandacht voor bomen en groen in de provincie Groningen te vragen, zoals:

KEIK EEN IJK

Acties en media-aandacht

- ✓ Kijk een Eik (een actie om mensen bewust te maken van bomen in hun omgeving)
- ✓ N366 (actie samen met de Partij voor de Dieren & Natuur Federatie tegen bomenkap langs de N366)
- ✓ Website gelanceerd
- ✓ Facebooknetwerk uitgebreid
- ✓ Artikelen over acties van De Bomenridders in *Dagblad van het Noorden* en Radio 3

Petitie's

- ✓ Bomenkap 8 populieren – Haren
- ✓ Bomenkap nabij het spoor
- ✓ Bomenkap voor het Hampshire hotel-project bij het Hoornsemeer
- ✓ Bomenkap Aanpak Ring-Zuid
- ✓ Bomenkap Helperzoom

Samenwerking met

- ✓ Partij voor de Dieren
- ✓ CDA
- ✓ Gemeente Groningen, groenbeheer
- ✓ Projectleiders van Fietsplus programma
- ✓ Natuur en Milieu federatie
- ✓ Haren Bomen Stichting

GEPLANDE ACTIVITEITEN VOOR 2017

In 2017 zijn we al actief bezig om effectieve en aansprekende activiteiten te plannen zoals:

- ✓ Lezing door de auteur van **Wilde Apen**, Frank Berendse
- ✓ Lezing door Hans van der Lans, ecooloog, Stichting Kritisch Bosbeheer
- ✓ Wandeling in het Sterrebos met een inleiding over de verschillende bomensoorten

DOELEN VOOR 2017

We hebben 7 belangrijk doelen voor 2017:

- ✓ Mensen meer bomenbewust te make door het verspreiden van informatie over de voordelen van bomen
- ✓ Pleiten voor een verbeterd en groenvriendelijker boombeleid
- ✓ Pleiten voor minder kapvergunningen
- ✓ Verbeteren van bomenonderhoud
- ✓ Samenwerken met de gemeente om een overzicht te maken van het totale bladerdek in de provincie Groningen (zo-genoemd *urban forestry*)
- ✓ Protest bomenkap Helperzoom
- ✓ Protest bomenkap Aanpak Ring Zuid

WORD BOMENRIDDER

Doe mee en ondersteun onze goede werken door een bijdrage:

Steun ons, maak Groningen groener en duurzamer door een bijdrage te over te maken naar:

Rekening: NL89TRIO0338439099 ten name van Stichting Bomenridders Groningen. Neem alsjeblieft contact met ons op als je ons bijvoorbeeld zou kunnen helpen met het verbeteren van onze website, voor het doorsturen van foto's, het lezen van beleidsdocumenten en het schrijven van brieven. Je kunt ook contactpersoon worden voor je wijk. Voel je vrij om contact met ons op te nemen: info@bomenriddersgroningen.nl.